

**ЖЕРАЛЬДИНА
БЕГБЕДЕ**

КАРТА СВІТУ

СПОНСОРИ

Роман

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2010

Дарко вмикає запалювання свого «мустанга-кобри». Радіо на повну гучність випльовує ультратріотичну сербську мелодію в стилі турбо-фолк. Ще одна пісня Цеци¹, ляльки з епохи Мілошевича, вдови Аркана, воєнного злочинця, що з 1999 року розшукується СПП² за вісімдесятьма чотирма епізодами звинувачення в утисках, убивствах та ґвалтуваннях мусульманського населення в Боснії.

Колишній карний злочинець, банківський грабіжник, який брав участь у вуковарських «зачистках» в листопаді 1991 року, встиг добряче нагріти руки, поки йому не поцілили в голову кулею з автомата «геклер-кох». У січні 2000 року в суботу пообіді його знайшли облитого кров'ю в передпокої «Інтерконтиненталю», одного з найрозкішніших готелів у Белграді. Швидше за все, те вбивство оплатило оточення диктатора Мілошевича, а гроші дали особи зі злочинного світу. Ті, що їх прозивають спонсорами.

Я знову глянула на фото, що з'явилося цього тижня в «Глас». Цеца в своєму статусі зірки-ікони. Надута силіконом удова з мільярдним статком, у крихітному купальнику від Версаче, оз-

---

¹ Сценічне ім'я Светлани Ражнятович, популярної сербської співачки, во-
лодарки кількох премій Ґреммі. — Тут і далі примітки перекладача.

² Суд першої інстанції — судовий орган Європейського союзу.

добленому сріблястими стразами, позує на своїй яхті «Сансейкер Предатор» разом зі своїми двома дітлахами, і її чорні агатові коси розвіває вітер.

Пречудовий зад. Бомба, що от-от вибухне. Цеца вміє його показати, чортиця така. Дарко казав мені, що поміж цією лялькою та балканським різником ішлося не лише про зад. Ці двоє по-справжньому кохали одне одного. Достеменно історія з чистими почуттями і всією іншою хріновиною. Що й казати, таке викликає повагу. «Воно навіть зробило модною зачіску ватажка воєнізованого сербського угруповання “Тигри”», — змовницьким тоном додає він, немовби для того, щоб покласти край будь-яким запереченням з мого боку. І справді, стрижка «під Аркана» — це must¹, від якого молоді серби просто-таки шаленіють. Череп, стрижений під нуль, як спосіб показати свою мужність. Мовляв, хоч ми й перебуваємо в посткомуністичному стані й на шляху до демократії, та це не причина, щоб не стежити за собою! Ми не гомики, так-перетак!

Віктор обертається на передньому сидінні й передає пляшку з ракією. Стрілка спідометра зненацька скаче праворуч і показує сто вісімдесят кілометрів за годину. Зі страшним ревом запускаються турбіни двигуна. Вищання шин по асфальту. Ми так розігналися, що вже ладні відірватися від землі. Прилипнувши до шкіряного сидіння, Ален позирає на мене з невизразною тривою, як у літаку до Белграда. Він завжди боявся злету. А в мене холоне у животі радше тоді, коли літак приземляється.

Віктор, напевне, відчув, що я трохи боюся, і пояснює, що боється тут нічого. Дарко фахівець, він хоче брати участь у перетонах. Вправлятися на вулицях Белграда краще, ніж їздити колом, правда ж? Надто прогнозовано. Ніякого ризику. Залізна логіка. Що я можу додати? Я замовкаю і беру Аленову руку в свої долоні. Вона вогка, я відчуваю, що незабаром його страх

---

¹ Спонука (англ.).

заразить і мене. Я зиркаю в бічне дзеркало. Вчепившись у кермо, Дарко дивиться перед себе гіпнотичним поглядом, потилиця його штивна, як тоді, коли він суперничає з Віктором у нескінченних перегонах «Гран-прі-4», тієї їхньої клятої комп'ютерної гри. Істеричний регіт цього відморозка Віктора вряди-годи перекриває теплий і лагідний голос Цеци. Одне слово, ці двоє отримують свою дозу адреналіну.

На повороті Аленова долоня міцніше хапається за мою руку; я уникаю його погляду, бо знаю, що він zarazом і розпачливий, і лютий. Не хоче вмирати. У нас попереду ще все життя і навіть більше. Я відводжу очі, засоромившись того, що ми влипли в таку халепу. Непідходящий момент для того, щоб забутися. Головне, це не дивитися на спідометр. Уникати паніки. Відблиски на шибці, накладаючись один на одного, відкидають світляні пасмуги, немов прискорений монтаж у передачі «Парі дер'єр», от тільки перебуваємо ми у Белграді й це життя, а не телебачення. Насилу вгледіли, як промайнув майдан князя Михайлова, і от ми вже летимо по Славії, петляючи поміж автами. Розворот задом наперед, контрольований занос, обертаємося в зворотному напрямку — це набагато потішніше, — і знову газуємо.

— Дарко — це спец, ас-гончак! Казав же я вам, найбільший пілот світу, бачили таке, *французики?* — регочучи, кидає Віктор.

У світлі фар на закруті раптом постає руда кудлата куля, двоє здивованих очей, паша, роззявлена в останньому гавкоті. Шини знову вищать. Спереду чутно гучне «бум».

Дарко цідить крізь зуби:

— От лайно!

Зупиняємося. Дарко з Віктором полишають двері навстіж і йдуть подивитися. Безпритульний пес. Мертвий-мертвісінький.

— От лайно! — повторює Дарко, розглядаючи понівечене праве крило свого «мустанга».

Стусає хромований бампер, потім, не кажучи більше ні слова, йде за Віктором, сідає за кермо і на повній швидкості рушає з місця.

А певно, думаю я собі, у світі Дарка та Віктора життя не має ніякої цінності, а про собаку й казати нема чого...

Я кручу і так, і сяк ту думку у себе в голові, а разом з нею і ще декілька набагато песимістичніших думок, а «мустанг» світить фарами прямісінько у трамвай, що звідкись тут узявся і їде просто на нас. Від обшивки б'є потік повітря, що тхне гарячою сталлю, Дарко круто звертає ліворуч, на розбиту бічну дорогу, обабіч якої ростуть бур'яни, потім знов розвертається і мчить вулицею у зворотному напрямку, мало не збиваючи з ніг пішоходів, як у грі в кеглі, щоб збавити ходу у периметрі трьох магістралей, що їх охрестили Silicon Valley¹. Болід викидає ще пару диких фортелів і зупиняється перед кав'ярнею «Бізар». Одколи скінчилася війна, перед вітринами закладів, що височать по обидва боки вулиці, стадами походжають карикатури на естрадних ляльок, голки-закабулки і глибокі декольте. Спонсорські дівки, тоном знавця коментує Віктор, глипаючи на коштовні стрінги, — золотий ланцюжок, оздоблений самоцвітами, що виглядає із джинсів, прикрашених двома стразовими коронами, — ансамбль із останньої колекції, стилізованої Вікторією Бекгем для Вікторії Бекгем. Коштовні стрінги, оздоблені джинси та ляльки, що, ніби викапані, схожі на Вікторію Бекгем, недбало минають «мустанга», навіть не глянувши в той бік.

Зараз Дарко і Віктор мають зустріч з ватагою друзяк.

Почуваючись трохи приголомшеними, вилазимо з авта і пхаємо скляні двері кав'ярні «Бізар». Всередині повно диму, фальшиве модне оформлення. Одна-єдина прямокутна зала. У глибині бар і декілька столів з ослонами, поставленими з одного боку і з другого. На екранах іде дуже крутий кліп телекомпанії «Пінк-ТВ».

¹ Силіконова Долина (англ.).

Середній вік: двадцять п'ять років. Усі фанати комп'ютерних ігор і віртуального світу. Сидячи за столом, заставленим пляшками ракії та бляшанками «Ред бул», ватага друзяк аж лягає від реготу, побачивши бліді фізіономії *французиків*. Підходимо до них і сідаємо за їхнім столом.

Неша, ще один паруб'яга зі стриженем черепом, найстарший у ватазі, довго, майже серйозно, дивиться нам просто у вічі, це типово слов'янський трюк, в інстинктивній, майже звірячій манері просканувати глибини наших душ. Мовляв, давай-но глянемо, що ж у тих *французиків* усередині. Здається, воно підходить йому. Він вибухає лунким реготом і дає дружнього стусана Аленові, не відриваючи від нього погляду, немовби каже: «Ти з наших, чоловіче». Потім питає, що ми думаємо про Даркове водійство. Треба бути божевільним, щоб сісти до лайби з таким *ідіотом*, каже він, натискаючи на *т*, та врешті погоджується, що ми люди «з добрячими яйцями», і замовляє ще слив'янки.

Щоб зорієнтувати вас: ми зустріли Віктора в серпні 2001 року в Камерад Капіталіст Продакшн, фірмі Великого Пурица, низенького, огрядного і нервового сорокарічного дядечка з колючими блакитними очима, колишнього члена ультранаціоналістичної партії й силою обставин колишнього прибічника Мілошевича. Віктор, цей геній в інформатиці, під час війни зумів углядіти спалахи зеленого лазера *Натовського Агресора*. Думка про музику із «Зоряних воєн», тільки устократ гучнішу, зародилася в голові Великого Пурица під час бомбардування. За тієї пори ККП вміла урвати свій шмат, і Великий Пуриц заробив цілий мішок марок і доларів. Ставши завдяки тій ідеї особистим радником Мілошевича зі зв'язку, Великий Пуриц купив кілька десятків тисяч квартир по дві тисячі марок за кожную, і виробнича фірма завела собі останні комп'ютери Епл ХХЛ з крутим дизайном, лазерний копіювач і навіть кавовий автомат з горнятками та всім іншим, як в американських поліційних серіалах.